

**บทวิจารณ์หนังสือ
จากงานวิจัยสู่บทความทางวิชาการ**

- ผศ.ดร.สุเทพ การุณย์ลัยญกร

บทวิจารณ์หนังสือ

สิทธิ ชีรสรณ์. 2554. *จากงานวิจัยสู่บทความทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผศ.ดร.สุเทพ การุณย์ถัญจกร¹

บทคัดย่อ

บทวิจารณ์หนังสือนี้ ศึกษาหลักวิชาของผู้เขียนและตัวอย่างในการนำเสนอกลวิธีการเขียนบทความวิชาการจากผลงานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว โดยยึดถือตามมาตรฐานการรายงานในบทความวารสารของสมาคมจิตวิทยาอเมริกันที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2010 ในบทวิจารณ์จะครอบคลุมเนื้อหาที่นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 15 บท ว่ากล่าวถึงเรื่องใดบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจจะหาอ่านในรายละเอียดของคนนอกเหนือจากที่นำเสนอ นอกจากนี้มีการนำเสนอจุดเด่นของหนังสือ และจุดที่ควรจะมีการเสริมเพื่อทำให้หนังสือดังกล่าวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : งานวิจัย บทความทางวิชาการ

เนื้อหา

จากคำชี้แจงเบื้องต้นของผู้เขียนหนังสือ “จากงานวิจัยสู่บทความทางวิชาการ” ที่ว่าผู้เขียนนำเสนอแนวทางการเขียนบทความตามแบบแผนมาตรฐานการรายงานบทความวารสาร (Journal Article Reporting Standards) ของสมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychological Association) เพราะเห็นว่านักวิชาการส่วนใหญ่คุ้นเคย และมาตรฐานนี้เจาะจงที่บทความโดยตรง ทำให้ผู้วิจารณ์ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับคู่มือการพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการของ APA และทราบว่าคู่มือของ APA จัดทำขึ้นเพื่อช่วยนักเขียนบรรณาธิการ นักการศึกษา และนักศึกษาที่เลือกตีพิมพ์ตามแบบของ APA ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเขียนบทความทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความวิจัย โดยพื้นฐานของหนังสือ “จากงานวิจัยสู่บทความทางวิชาการ” จึงมีรูปแบบตามแบบแผนมาตรฐานการรายงานในบทความวารสารของ APA ผู้เขียนบทวิจารณ์นี้ขอสรุปว่า หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียวกันกับที่ APA ได้ระบุไว้ข้างต้น

จากคำนำของหนังสือ “จากงานวิจัยสู่บทความทางวิชาการ” พบว่า ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอกลวิธีเขียนเผยแพร่งานวิจัยในรูปแบบบทความ เพื่อเติมเต็มช่องว่างที่มีถูกมองข้าม เพราะมักจะมองกันที่เนื้อหาที่ต้องการเสนอมากกว่า จากการพิจารณาสารบัญตรงส่วนที่เป็นหัวข้อเนื้อหาแต่ละบท

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จำนวน 15 บท รวมทั้งการนำเสนอรายละเอียดตามหัวข้อเหล่านั้นของแต่ละบท ในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระเห็นว่าหนังสือนี้สามารถนำเสนอกลวิธีเขียนเผยแพร่งานวิจัยในรูปแบบบทความได้อย่างดี เข้าใจง่าย เพราะมีตัวอย่างประกอบแต่ละประเด็นที่อธิบายตามหลักวิชาการอยู่ ข้อสำคัญคือเนื้อหาแต่ละบทมีความกระชับ และมีการเรียงลำดับหัวข้อที่เป็นระบบ มีระเบียบ

การลำดับเนื้อหาและขอบเขตของเนื้อหาที่ปรากฏในบทแต่ละบท จากจำนวนทั้งหมด 15 บทพอสรุปได้ดังนี้

บทที่ 1 บทความทางวิชาการ กล่าวถึงรูปแบบของการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งปรากฏในวารสารวิชาการสำหรับผู้อ่านเฉพาะสาขา ว่าจะต้องใช้ภาษาทางการ มีการสืบค้นและแสดงแหล่งค้นคว้าที่สามารถถูกตรวจสอบได้โดยนักวิชาการคนอื่น ๆ ในสาขา ส่วนคุณภาพของวารสารดูได้จากดัชนีผลกระทบ

บทที่ 2 ชื่อบทความและชื่อผู้เขียน กล่าวถึง ชื่อบทความว่าไม่ต้องตั้งให้ยาว แต่ต้องระบุตัวแปร ทฤษฎีหรือสิ่งที่ต้องการศึกษา ใช้คำที่เอื้อต่อการทำดัชนีสืบค้น ชื่อผู้เขียนบทความให้ระบุตามลำดับความสำคัญ และหน่วยงานที่สังกัด พร้อมกับระบุข้อมูลอื่น เช่น กรม กอง หน่วยงานหรือบุคคลที่สนับสนุนงาน หรือวิธีติดต่อกับผู้เขียน

บทที่ 3 บทความปริทัศน์ กล่าวถึง ลักษณะของบทความชนิดนี้ว่าเป็นบทความที่ได้จากการทบทวนวิเคราะห์ และเปรียบเทียบงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ ส่วนต้น ซึ่งระบุชื่อบทความ ชื่อผู้เขียน รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เขียน และบทคัดย่อ ส่วนเนื้อหา แบ่งเป็นความนำ เนื้อเรื่อง และสรุป และส่วนท้ายซึ่งมีเอกสารอ้างอิงเป็นหลัก การนำงานวิจัยต่าง ๆ มาเรียบเรียงเป็นบทความปริทัศน์ควรลำดับตามความสัมพันธ์มากกว่าตามเวลาที่เกิด

บทที่ 4 เรียงความเชิงวิชาการ กล่าวถึง โครงสร้างของเรียงความเชิงวิชาการว่าประกอบด้วย ส่วนต้น ส่วนกลาง และส่วนท้าย เหมือนบทความวิชาการอื่น ส่วนกลางจะมีความนำ ซึ่งต้องระบุข้อความแนวคิดหลัก ส่วนเนื้อเรื่องต้องนำเสนอหลักฐานสนับสนุนแนวคิดนั้นอย่างเป็นระเบียบ และส่วนสรุปที่ย่อประเด็นต่าง ๆ

บทที่ 5 การแสดงความเห็น กล่าวถึง การเขียนเรียงความเชิงวิชาการว่าต้องแสดงจุดยืนของผู้เขียนในเรื่องที่เขียนในรูปแบบข้อความแนวคิดหลัก แล้วโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เชื่อโดยใช้เหตุผล และเมื่อสรุปก็ต้องสรุปจากหลักฐานจึงถือว่าสมเหตุสมผล

บทที่ 6 บทความวิจัย กล่าวถึง บทความที่เขียนขึ้นจากผลงานวิจัย เพื่อเผยแพร่ให้ผู้อื่นในชุมชนวิชาการ ได้ทราบ บทความชนิดนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนต้น ซึ่งระบุชื่อบทความ ชื่อผู้เขียน ข้อมูลของผู้เขียน และบทคัดย่อ ส่วนเนื้อหา จะกล่าวถึงความนำ วิธีการศึกษา ผลการศึกษา และการอภิปรายผล และส่วนท้ายซึ่งมีเอกสารอ้างอิงเป็นหลัก ผู้เขียนบทความวิจัยควรเรียบเรียงเนื้อหาให้มีลักษณะกว้าง (ในส่วนความนำ) แคบ (ในส่วนวิธีการศึกษาและ/หรือผลการศึกษา) และกว้าง (ในส่วนอภิปรายผล) (กว้าง-แคบ-กว้างตามลำดับ)

บทที่ 7 ความนำ กล่าวถึง เนื้อหาส่วนแรกซึ่งอยู่ถัดจากบทคัดย่อ ความนำครอบคลุมงานวิจัยหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สมมุติฐาน คำถามวิจัยหรือจุดมุ่งหมายการวิจัย และการนิยามตัวแปรที่ศึกษา สมมุติฐานที่ตั้งต้องมีที่มาจากทฤษฎี

บทที่ 8 วิธีการศึกษา กล่าวถึง การดำเนินการศึกษาที่เหมาะสม สามารถทำซ้ำได้ เนื้อหาส่วนนี้ครอบคลุมถึงผู้เข้าร่วมวิจัยหรือกลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและขั้นตอนการศึกษา โดยระบุว่าวิธีเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยอย่างไร กลุ่มที่ศึกษามีลักษณะอย่างไร และใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลอะไร รวมถึงประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 9 ผลการศึกษา กล่าวถึงการสรุปและแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เขียนอาจใช้ข้อความตาราง และภาพในการรายงานผล การรายงานค่าสถิติด้วยข้อความต้องระบุค่าที่เกี่ยวข้องทุกค่า และแสดงสัญลักษณ์ตามรูปแบบมาตรฐานสากล

บทที่ 10 การอภิปรายผล กล่าวถึง การประเมินและตีความผลการศึกษาว่าเหมือนหรือแตกต่างจากผลงานวิจัยของผู้อื่นอย่างไร ซึ่งให้เห็นความสำคัญของผลการศึกษาในแง่ทฤษฎีและ/หรือการปฏิบัติ จบด้วยการเสนอแนะหากจะศึกษาต่อไปในอนาคต และควรกล่าวถึงข้อจำกัดของงานวิจัย (ถ้ามี) อย่างสั้น ๆ ด้วย

บทที่ 11 บทความประเภทอื่น กล่าวถึง บทความประเภทอื่นที่อาจพบในวารสาร เช่น บทความทฤษฎีที่ผู้เขียนต้องการแสดงการสนับสนุน บทความระเบียบวิธีวิจัยซึ่งเกี่ยวกับวิธีการใหม่ ๆ ในการทำวิจัย บทความกรณีศึกษาที่เขียนถึงหน่วยที่ผู้วิจัยศึกษา และบทวิจารณ์หนังสือ เป็นต้น

บทที่ 12 บทคัดย่อ กล่าวถึงการย่อความเนื้อหางานเขียนเดิมให้สั้น กระชับ และระบุค่าสำคัญเพื่อการสืบค้น

บทที่ 13 การอ้างอิง กล่าวถึง การอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ จากการคัดลอกข้อความ ย่อความ หรือถอดความ ซึ่งต้องแสดงรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ และเอกสารที่อ้างควรเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์

บทที่ 14 ภาษาในบทความวิชาการ กล่าวถึง การใช้ภาษาว่าต้องเป็นภาษาทางการ ถ้ามีศัพท์บัญญัติในภาษาไทยให้ใช้คำนั้น ถ้าไม่มี ต้องทับศัพท์ตามหลักเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน ผู้เขียนบทความต้องเลือกใช้คำให้ถูกต้อง เรียบเรียงประโยคให้ชัดเจน กระชับ และหลีกเลี่ยงคำฟุ่มเฟือย

บทที่ 15 จริยธรรมการเขียนบทความ กล่าวถึง จริยธรรมบางอย่างที่ผู้เขียนบทความวารสารต้องมี เช่น เขียนบทความด้วยตัวเอง เพื่อเผยแพร่เป็นครั้งแรก อ้างอิงอย่างถูกต้องและครบถ้วน และไม่เปิดเผยข้อมูลที่พึงปกปิด เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าทั้ง 15 บทดังกล่าวข้างต้น ถ้าผู้อ่านศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบ เชื่อได้ว่าสามารถเขียนบทความทางวิชาการที่มีคุณภาพได้ เพราะการนำเสนอเนื้อหาในภาพรวมมีความครบถ้วนสมบูรณ์ และมีตัวอย่างที่ปฏิบัติได้ตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนหนังสือ “จากงานวิจัยสู่บทความทางวิชาการ” ที่เน้นกลวิธีในการเขียนให้ได้คุณภาพ

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ อยู่ที่ส่วนย่อย ๆ ที่เรียกว่า เกร็ด ที่ผู้เขียนคนอื่น ๆ มองข้าม แต่หนังสือนี้ กลับนำมาเสนอ ซึ่งนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง เช่น ความยาวที่ระบุด้วยจำนวนคำของบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ที่ควร จะเป็น และความยาวของบทคัดย่อสำหรับบทความวิจัย เมื่อเทียบกับของวิทยานิพนธ์เรื่องเดียวกัน รวมทั้ง โครงสร้างเนื้อหาในบทคัดย่อที่ควรกล่าวถึง การนำเสนอคำสถิติในรูปของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้น จะไม่ เขียนเลขศูนย์หน้าจุดทศนิยม เพราะค่าที่ได้จะไม่สูงไปกว่าจำนวนเต็ม “1” นัยสำคัญที่ระดับ .05 จะไม่เขียน 0.05 เกร็ดความรู้อีกอย่างหนึ่งก็คือ การเรียกผู้เข้าร่วมวิจัยว่า Participant ถ้าเป็นคน แต่ถ้าเป็นสัตว์เรียกว่า Subject และผู้ตอบแบบสอบถามเรียกว่า Respondent เป็นต้น

จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งก็คือ การนำเสนอเอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรม ผู้เขียนได้เขียนตาม แบบอย่างวิธีการของ APA อย่างเคร่งครัด เห็นได้ชัดว่า บทความบางบทความในเอกสารอ้างอิง (เช่น หน้า 119 ของหนังสือ) มีผู้เขียนร่วมถึง 4 คน โดยทุก ๆ คนนำหน้าด้วยชื่อสกุล ตามมาด้วย ชื่อตัว อย่างเสมอหน้ากัน และ ใช้ตัวอักษร & เป็นตัวเชื่อมคนสุดท้าย แล้วจึงตามด้วยปีที่พิมพ์ ซึ่งนับว่าเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานทุกคน อย่างสูง เป็นมาตรฐานที่ APA ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ค.ศ. 2010) แต่ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ไม่ได้กล่าวถึงวิธีเขียนนี้ ไว้ ในเนื้อหาที่นำเสนอ ผู้วิจารณ์สนใจจึงค้นหาได้จากอินเทอร์เน็ตเพราะความสงสัย จึงได้ทราบว่า ถ้าผู้เขียนร่วม ไม่เกิน 7 คนให้ใส่ชื่อผู้ร่วมงานทั้งหมดในการเขียนเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม ถ้าผู้เขียนร่วมมีตั้งแต่ 8 คน หรือมากกว่าให้ระบุ 6 คนแรกเสียก่อนแล้วจึงตามมาด้วยเครื่องหมายจุลภาค(Comma) จากนั้นให้ใส่จุด 3 จุด แล้วจึงใส่ชื่อผู้เขียนคนสุดท้ายลงไปเป็นการปิดท้าย ซึ่งผิดกับวิธีการเขียนที่หลายคนคุ้นเคยมาแต่ก่อน เช่น พอ ใส่ชื่อสกุล แล้วตามมาด้วยชื่อตัวของผู้เขียนคนแรกที่เห็นว่าสำคัญกว่าคนอื่น ๆ เพราะจัดไว้ในอันดับต้น ๆ จากนั้นจะตามมาด้วย et al. หรือ and others ทำให้ผู้อ่านผลงานที่มีผู้เขียนร่วมกันหลายคน ไม่ทราบว่าผู้เขียนคน อื่นๆ นั้นมีใครบ้าง การใส่ชื่อทุกคนที่มีไม่เกิน 7 คนจึงเป็นวิวัฒนาการใหม่ ๆ ที่เห็นความสำคัญของผู้เขียนร่วม ซึ่งผู้อ่านควรรู้จักอย่างถ่องแท้ ไม่ใช่ว่าคนแรกเพียงคนเดียวเหมือนแต่ก่อน (American Psychological Association. 2010)

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้อีกประการหนึ่งก็คือการนำเสนอจริยธรรมในการเขียนบทความ ผู้เขียน บทความจะต้องเคารพในสิทธิ์ของเจ้าของงานเดิมที่ผู้เขียนบทความพาดพิงถึงผลงานที่นำมาต่อยอดด้วยการ อ้างอิงอย่างถูกต้อง และควรมีมารยาทในการไม่เปิดเผยในสิ่งที่ไม่ควรเปิดเผย เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ถ้าจะให้หนังสือ “จากงานวิจัยสู่บทความวิชาการ” มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยไม่คิด ว่าการเพิ่มตัวอย่างหรือเนื้อหาขึ้นอีกจะทำให้เป็นการเสียค่าใช้จ่ายในการพิมพ์และทำให้ราคาหนังสือสูงขึ้นแล้ว ละก็ ผู้วิจารณ์เห็นควรให้ผู้เขียนนำเสนอตัวอย่างบทความทางวิชาการ โดยเฉพาะบทความวิจัยสำเร็จรูปที่มี องค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้นำเสนอแยกส่วนในแต่ละบทเข้ามาประกอบให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อให้ เห็นแนวทางปฏิบัติได้ง่ายขึ้น โดยอาจนำเสนอในรูปแบบดังกล่าวในบทที่ 16 ซึ่งน่าจะเป็นการเพิ่มเติมให้ หนังสือเล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจะเป็นแบบจำลองที่มีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาแนวทางการเขียนบทความ ทางวิชาการที่มีคุณภาพโดยแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

American Psychological Association. (2010). **Publication manual of the American Psychological Association**. 6th ed. Washington, DC: Author.

American Psychological Association. (2010). **Editing Write an APA Style Bibliography (section)**,

Retrieved from <http://www.apastyle.org/> APA.